

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea“, „Foaia Interesantă“ și „Plugarul Luminat“ — 100 Lei pe an, 50 Lei pe 1/2 an, 25 Lei pe 1/4 de an.
 Pentru țărani: preoși, învățători, mici meseriași și mici negustori: 60 Lei pe an, 30 Lei pe 1/2 an, 15 Lei pe 1/4 de an.
 în Iugoslavia și Cehoslovacia 120 Lei pe an. — Pentru America 150 Lei (abia 75 cenși) pe an, trimiși prin cec de bancă foii la Orăștie

Acțiunea în Orăștie (Trans.) | Foaie pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOȘA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Măsurile de cari — ne bucurăm...

— Cu biciul asupra studenților. —

— Așa a pornit Ministrul de Justiție din Cluj. —

În săptămâna trecută Ministrul Justiției I. T. Florescu, cu îndrumare dela soții săi de steriu, a fost în Cluj și a luat unele măsuri împotriva studenților Universitari. Chiar gazeta literară „Infrățirea“ vestește a război, doar' că nu spune pe cine e deschis contra tinerilor universitari, ci — contra mișcării antice (potrivnice jidanilor), ceea ce înseamnă că e împotriva oricui care cutează a-și mai ridica ureget spre un perciu evreesc. Elor avea de suferit mulți tineri universitari români pe urma măsurilor lor vor fi alungați din universități și din jidovita cetate a Clujului vor fi aruncați chiar în pușcărie.

dar noi nu ne putem întrista de acest lucru. Mai curând în funtămintă noastră simțim o lăcrămie de bucurie. Căci noi, cari trăim nu o viață, ci rânduri de zile, în prigoniri adesea cum-pentru ideile și simțămintele noastre naționale, și am văzut că în prigoniri nu ne-au stricat, curând ne-au folosit, nu nouă, ci popului sfânt pentru care lupăm — noi, oțeliți în prigoniri, nu putem spăria de ele, și nici copiii nostri cari le-au cunoscut și ei, și au moștenit sângele nostru și au hotărât spre suferință. Este foarte greu să credem că în anul urește serios pe acești oameni buni, pentru mișcarea lor care e presus de toate națională, și cea mai națională din mișcările zilelor noastre. Guvernul va fi având năcazurile lui și anii cei tari pe piețele de bani și pe cele cu cari și el are de lucru. Dar atunci de ce nu caută a pune această tinerime, luptătoare și binele neamului, așa fel, să se poată liniști de neliniște cu drept cuvânt o are viitorul său? Îi stă guvernului puțință s'o facă. De ce n'o prigoniri brutale să se liniștească o tinerime luptătoare de o credință mare în dreptate?

Și cum par'că nici n'ar putea să se liniștească lupta antisemită, mai multă luând măsuri de străngere a ei.

Și binețele pe cari le vor îndura

fiii nostri, tinerii universitari, vor rodi, ca ori-ce suferință dreaptă, iar cei pentru cari o îndură, Evreii, cari se bucură și iubilează pe o clipă, — le vor plăti odată scump!

De asta să fie siguri și ei și guvernul care-i ocrotește.

Din sfatul Ministrilor.

Săptămâna trecută ținându-se mai multe sfaturi ale ministrilor, s'au luat în ele unele hotărâri mai însemnate, din cari pomenim aici și noi pe unele:

— Advocății streini au cerut guvernului să dea voie încă vre un an de zile, ca la judecătorii, tribunale și Curțile de apel (Tabla), să se poată ține apărarea și în altă limbă, nu numai în cea românească, asemenea scrisorilor să se primească și în alte limbi. Sfatul ministrilor a hotărât că nu. Numai românește mai pot merge și scrisorile și apărările la judecătorii de ori-ce instanță din țară.

— În școlile primare (poporale) de stat, s'a hotărât de asemenea învățarea numai în limba română.

— Pentru slăvirea lui George Lazăr, guvernul a hotărât să ieră parte la sărbările ce se pregătesc în Avrig, unde e înmormântat marele fiu al Ardealului, care a fost deschizător de drum nou în învățământ în vechiul Regat, — dar să ieră sărbări, încă și mai mari în București, unde e la lucrat și a aprins făclia puternică a învățământului în limba românească (în locul celei grecești, ce se pripășise în țară, adusă de Domnii greci trimiși de Turci). La sărbările din București va lua parte și Familia Regală.

Știri politice

Intre Germania și Franța

cumpăna politică se pleacă tot mai tare pe partea Franței. Germania, sprijinită multă vreme, cât pe față cât mai ascuns, de Anglia, — se pleacă tot mai mult Franței și vrea să ajungă la pace cu ea, căci altfel nu are nădejde a se mai ridica din prăpastia în care s'a scufundat.

E o nouă biruință a politicii prevăzătoare și hotărâte a luminatei Franțe. Iar politica engleză, cam cu două fețe (din cari una englezească și una jidovească), suferă și ea o nouă înfrângere, alăturarea de Germania.

Generalul Berthelot — la conacul său.

Primit cu mare căldură la Timișoara, Ilia, Deva, Hunedoara, și ca nicări la frumosul său conac.

Ci sufletul lui nu s'a lipit de cele materiale, el a mers să mai vadă odată sfintele locuri de mari amintiri din Moldova: Iașul suferințelor și biruințelor războiului și Bucureștiului lui iubit...

Intrând în țară din Jugoslavia pe la Timișoara, marele pretin al României a fost salutat în gara Timișoarei cu multă căldură de deregătorii și fruntașii vieții românești de acolo.

Cu cel mai apropiat tren, Generalul s'a îndreptat spre județul Hunedoarei.

La granița județului.

La granița județului în care avea să fie „impropriatit“, i-au ieșit întru întâmplare 3 miniștri: Al. Constantinescu, General Văitoanu și General Moșoiu, toți bine cunoscuți de pe frontul grelelor lupte din Moldova, apoi Ministrul Franței la București dl Deschanel, toți deputații din județ, generalul Chioschi și mai mulți coloneli și alți fruntași. Ei l'au salutat și primit cu mare bucurie, îmbrățișând întrânsul însăși Franța cea binefăcătoare țării noastre.

— La Ilia protopopul Moldovan, deputat, în fruntea numerosului popor, l'a salutat cu însuflețire.

— La Deva capii deregătorilor și primarul orașului și senatorii din județ și fostul ministru Groza l'au așteptat și salutat. La ora 5 d. a. trenul special a plecat cu rari oaspeți spre Hunedoara. În Simeria lume multă și gara frumos împodobită.

— La Hunedoara toată lumea era la gară. Primarul a salutat pe înaltul oaspe. Orașul foarte frumos împodobit cu steaguri românești și franceze și pe jos așternută verdeața și flori și nesfârșite șire de țărani pe amândouă lăturile drumului. Generalul, foarte mișcat, sta în picioare în automobil și mulțimea salutând...

A vizitat Castelul Regelui Huniade și Fabrica. La Fabrică i-au pregătit o vedere neașteptată și plăcută: Inginerul așa au pregătit țevile prin care curge ferul roșu topit, ca ele să dea cuvintele „Trăiască Franța!“... Și când generalul a sosit în fața țevilor de scurgere a ferului, s'a dat drumul aceluia și îndată ferul topit, umplând țevile, cu chipul său roșu a stri-

gat ochilor generalului: „Trăiască Franța!“...

Sara masă de sărbătoare în Fabrică. Generalul și însoțitorii s'au dus apoi a vagoanele lor și au dormit.

Mâne-zi, Sâmbătă în 22 Sept. la orele 10 au sosit în gara Hațeg. frumos împodobită, au trecut au automobilele prin orașul împodobit și plin de lume, — spre Fărcădin (azi comuna Berthelot).

Acți, în fața Conacului, pe scări și în jur are plin de țărani și cărturari din Fărcădin și Hațeg. Când generalul a intrat în curte, muzici populare și cimpoi l'au salutat și mii de glasuri i-au urat bun venit!

În fața casei, o doamnă i-a întins, pe o periniță, cheia caselor a căror stăpân este din clipa asta. Generalul, foarte mișcat a urcat treptele și a descuiat ușa, în vreme ce ploaie de flori cădea asupra lui, venită dela mulțimea ce-l încungitura... Cei din apropierea lui au văzut cum scilipeau lacrimi de în-doioșare în ochii generalului, — atât îl mișcase așa primire caldă și recunoscătoare...

Cu însoțitorii săi, a mers și a cercetat toate ale conacului: a fost condus în curte și s'au slobozit din cotețe paserile de curte și animalele de casă și a văzut grajdurile cu cai minunați și vite frumoase, și privințele. A mers de și-a văzut via și moara. De toate s'a interesat ca un adevărat bun gospodar.

Au mers apoi la masa întinsă în grădină.

A fost și ospăț bogat pentru popor.

S'a mâncat la aceste mese pâine din grâul de pe moșie, măcinat în moara moșiei, copt în cuptoarele curții; s'a beut țuică și vin de pe moșie, s'a mâncat carne din vitele de pe moșie, friptă cu lemne din pădurea moșiei...

A fost un prânz fericit atât pentru oaspe, cât și pentru cei ce îi pregătiseră acest dar și această primire...

Intr'un număr viitor al „Foi Interesanta“ vom da chipuri dela pri-

mirea această, — și atunci vom sduce încă multe amănunte draguțe și duioase.

Ci Generalul nu s'a oprit să stea nici 2 zile la acest obiect dăruit lui, — ci dela întâlnirea cu Generalii Văitoianu și Moșoiu, iubiți și viteji camarazi de arme pe frontul Moldovei, li-a spus, că se duce cât poate mai curând să mai vadă locuile sfinte din Moldova, Iașii cel cu atâtea bucurii și dureri din zilele războiului și Chișinăul Basarabiei, unde s'a despărțit după pacea de București, sărutând pe soldații români ce l'au petrecut la gară, — apoi merge la București prin care a trecut odată ca învins, de 2 ori ca învingător.

De aceea în aceeași zi seara a plecat cu tren special napoi la Simeria și de aci peste Orăștie-Teiuș spre Predeal. Duminecă a fost oaspele M. S. Regelui la Sinaia, iar de aci a plecat la Moldova.

Vom aduce amănunte din această vizită a marelui Francez.

Din viața Partidelor.

Sosind toamna și apropiindu-se deschiderea sfatului țării, partidele politice se silesc a se scoate la iveală, ca o pregătire pentru a-și cere, ba unul, ba altul, rând la cârma țării:

Partidul „Naționalist-democrat” al dlui Iorga, se organizează cu zor în vechiul Regat. În multe județe, unde nu avea organizație (adecă comitete conducând număr mai mare de membri), ci numai sprijinitori singuratici mai ales printre cărturarii orașelor, aceea s'au pus în mișcare, au ținut adunări și au format organizații întemeiate pe membrii numeroși ce li-au promis sprijinul lor. Așa că azi și acest partid se poate numi organizat în tot vechiul regat. — E vorba acum ca dl Iorga să vie și în Ardeal, începând cu Bănatul, pentru a-și înghieba și aici organizații de ale partidului d-sale.

— „Partidul Național” din Ardeal, după-ce în vechiul Regat și-a întins organizațiile prin unirea cu resturile organizațiilor partidului lui Take Ionescu, — a trecut în Basarabia, să-și caute legături și acolo. În Basarabia eră tare, ba singurul stăpân pe tot poporul basarabean, partidul țărănesc de-acolo. Dar acest partid a început curând a trage în două și trei laturi, după cei 2—3 conducători mai de seamă ai săi. Unii s'au luat după Inuleț, alții după Halipa și Stere, alții după Pelivan, — și nu mai e înțelegere între ei. Inuleț cu ai săi, a trecut la liberali, — azi d-sa e ministru al Basarabiei, — cei ai lui Pelivan nu merg pe un drum cu Stere care a fost slugă plecată Nemților în război, și așa partidul s'a rupt în trei.

Frântura lui Pelivan, simțindu-se prea slăbuță pentru a duce singură o luptă politică în Basarabia, a făcut ca și Takistii din Regat, a pofit Partidul Național din Ardeal să vie în Basarabia că ei intră în rândurile lui și cu steagul acestui partid în frunte, ceacă să atragă poporul pe partea sa.

Așa Joi în 20 Sept. partidul țărănesc basarabean de sub conducerea dlui Pelivan, a ținut o ședință la care au luat parte și 3 trimiși ai Partidului Național și s'au înțeles, că dară aceia se contopesc în Partidul Național și vor lucra a-i câștiga partizani și în Basarabia. S'a ales un comitet în frunte cu Pelivan și Bogos (fost ministru averescan) și alții. Ei vor lucra mai departe pentru partid în Basarabia.

— Partidul conservator-progresist al dlui Al. Marghiloman, ceacă să-și ridice și el capul din uitarea și neluarea în seamă în care zace dela război încoace. Cum Marghiloman cu ai săi se daseră cu totul pe partea Nemților în război și-i slujeau pe ei, împotriva simțămintelor de obște ale neamului, care dorea înfrângerea Nemților spre mărirea țării și unirea întregului neam (lucru care nu se făcea dacă Nemții rămâneau biruitori), Marghiloman a fost dela război încoace dat cu totul de-o parte de cătră inimile românești și el a și stat de-o parte, ca un osândit, ca un vinovat. Acum, văzând că celelalte partide de opoziție (împotrivire) nu se înțeleg deloc între ele, ba se slăbesc ele înseși unele pe altele, luptându-se între ele aproape mai mult decât împotriva guvernului, pe care toate l'ar dori răsturnat, — Marghiloman crede că i-ar fi sosit vremea a-și ridica și el capul de după ușă, unde stă, în politică. Și crede că pământul cel mai bun pentru a-și sămăna sămânța sa, ar fi — câte-un colț strein din țară, cum e ținutul șvăbesc-unguresc din Bănat!.. De aceea a vestit pe 7 Octomb. „adunare politică mare” la Timișoara. E vădit pentru oricine de ce vine dl Marghiloman chiar la Timișoara: pentru-că aci își întâlnește vechile sale cunoștințe: pe Nemți (Șvabi) și Unguri și pe fărații lor Evrei. Pe când România gemea sub călcăiul germano-maghiar în război, acești „biruitori” pe atunci, germani și maghiari — ajutați cu mare zel de evrei, s'au cunoscut bine cu dl Marghiloman la București, — și de sigur și acum îl au foarte mult la inimă, și o să-i umplă sala de adunare și o să-l aplaude (să-i bată în palme) din toate puterile când le va vorbi.

O gazetă șvăbească, condusă de un Jidan și de un Ungur, o și spun, că vin cu 10.000 de Șvabi să-l ajute pe Marghiloman, omul lor... Spune-mi cu cine te însoțești...

Vom vedea cum va reuși adunarea și vom urmări ce se va vorbi în ea.

— „Partidul Poporului” al dlui Averescu, a chemat o adunare la Oradea-Mare, spunând că va veni însuși Generalul și dl Oct. Goga la adunare. S'au adunat partizanii generalului în număr destul de mare, dar n'a venit nici generalul, nici dl Goga, amândoi fiind bolnavi. Generalul a trimis însă în scris vorbirea care era s'o fiină și ea a fost cetită de solul d-sale. Frunțașii averescani ardeleni, cu dnii Dr. Groza, Dăianu, Prie, Horvat și alții în cap, au ținut adunarea, și și-au arătat nădejdea că pe ei îi așteaptă încă chemare la conducerea țării. Partizanii au rămas totuși neplăcut atinși de lipsa generalului, pe care îl așteptaseră.

— Partidul Țărănesc își mai strânge rândurile în vechiul Regat, dar în celelalte părți ale țării, nu prinde, mai curând slăbește.

Din îndrăzneliile lor!..

Cenzură evreiască.

Un abonat al nostru, Constantin Bot din Tâlcușa, cu posta în Galgău, ne scrie, că de luni de zile nu mai capătă foile noastre, și ne roagă să le trimitem de acum înainte pe numele dlui preot G. Goron din Galgău, — „ca să nu mai vie prin mâinile secretarului (notarului) nostru, care este Jidan și nu mi-le dă, spune tot că n'au venit!..”

Care va să zică jupânul notar din Tâlcușa, ne „cenzurează” el foaia și văzând că mai stropim câte-un pic pe Jidani cu apă sfințită, — nu dă foile celor ce le-au plătit!..

Am ajuns și sub cenzură jido-vească?

Atragem luarea aminte a d-lui subprefect de Solnoc-Dobâca, să-și învețe pe acest slujbaş, ce e datoria lui. De altfel facem arătare și la Direcția postelor. Că totuși e prea mult ce îndrăznesc acești oameni față de noi, și cum își bat joc de slujbele ce li-s'au mai lăsat pe mână!

Din alte țări.

Grecia

s'a supus și a făcut tot ce i-a cerut Italia: Săptămâna trecută Italia și-a ridicat morții ca să-i ducă acasă, și armata de uscat, ca și armata de corăbii grecească, le-a dat acelor salutul poruncit. Vasele de război italiene au fost salutate cu salve de tunuri de pe corăbiile grecești și steagurile italiene au fost trase sus pe corăbiile grecești..

Foile grecești scriu pline de mahnire de umilința la care a fost supusă armata greacă și guvernului. Când vasul italian „Prevezza” a luat sicriile cu morții și a plecat, corăbiile grecești au salutat pe cele italiene, dar cele italiene ce însoțeau pe „Prevezza” n'au răspuns la salutul veselor grecești, — deși așa fusese înțelesul.

Sirbia își curăță armele?

Italia vrând să pună mâna pe portul Fiume, acum când o crede prea sfâșiată în lăuntru pe Sirbia, a numit ea Guvernator (poruncitor) peste orașul Fiume, deși acela era vestit de sfatul de pace, oraș neatârnat de nimenea, sau atârnat atâta de Italia, precât de Sirbia.

Prin asta Italia a înlăturat oarecum drepturile Sirbiei asupra aceluia oraș, pășind ea acolo ca singură poruncitoare.

Din Belgrad (capitala Sirbiei) se scrie, că acolo lumea e foarte tăcută, închisă, mornită, așa cum nu s'a mai văzut din 1914 în ajunul izbucnirii războiului celui mare! Și ci-că Sirbia, odihnită de 5 ani, a început a-și spăla armele, a le unge și a ascuți săbiile, că ei nu-i se par semne de „pace” cele ce le vede în jurul său. În Sirbia se crede că Italia a făcut înțelegere pe sub mână cu Ungaria și cu Bulgaria, dușmanele Sirbiei, că, de o fi ceva, acelea s'o încolțască și ele pe Sirbia! De aceea Sirbia își chibotește în tăcere și ca măsură de prevedere, armele.

Lucrui n'ar fi peste putință, tot ni se pare de necrezut. De Sirbia are înțeles cu România, Cehoslovacia, că dacă Ungaria, Austria, ar ataca-o, aceste două să sară asupra Ungariei, apărând și soața. Nu se poate ca Ungaria să cerce o astfel de nebunie, ca ar zdrobi-o și mai mult.

Impărțirea moșiilor

— Bune și rele. —

Impărțirea moșiilor mari s'a făcut și se face încă, în prea multe locuri, cu supărări și învrăjbirii popor. Rar unde ea a lăsat din sine bucurii senine. Doar' acolo unde consilierii agricoli au fost oameni foarte drepti.

În județul Arad contele Zsele sky, polon maghiarizat, a trecut în Ungaria. Așa, pădurea lui de 2500 jugăre, care atinge hotarele Iosăș, Fenș, Pleșcuța și Poiana, a căzut sub împărțire. Cele 4 comune cerut pădure din pădurile comunei uncur fugit din România. Dă spre marea lor mirare, cererile au fost respinse de comisia județeană. Au apelat la tribunalul tribunalul a aflat dreptele cererilor comunelor și li-a împărțit 2000 jugăre de pădure, lăsând contele numai 500 (și atâta prea mult, dar el a fugit din România, că nu i-a plăcut mirosul de stăpânire românească!). Hotărîrea tribunalului Arad adusă la propunerea dlui inginer silvic Victor Bogdan, a câștigat multă mulțumire în cele 4 comune, ba în tot județul.

— Pe aiurea înse, se fac bătălii căne dureroase. În comuna Bobălna (cercul Geoagiu, jud. Hunedoara) a venit în toamna trecută, cam în ianuarie dl Ministru Moșoiu cu comisia în drept, și a împărțit moșia de 1000 jugăre a lui Dr. A. Vlad, lăsându-i numai grădina, dară 200 jugăre. Acum oamenii vreau să mai iasă din pământ ce li-se dase odată. Proprietarii e nevoit a le face proces pentru leșire din averea lui, procesele câștigă ușor în temeiul hotărârilor lor mai înalte, cari l'au dat pământul napoi, țărani sunt judecați mii, unii la multe mii, de Lei chituieli, și de aci ferbere și supărări în acel sat!

Aci nu-i de vină nici poporul care a primit ce i-s'a dat de stăpân în drept, nu-i de vină proprietarul care și-a apărat dreptul său, — de vină sunt cei din guvern, cari se vede că anume venit și întâi au împărțit moșia mult decât aflau chiar ei că e dreptate, și apoi au dat'o napoi, înd că prin asta fac o mare rău în popor împotriva proprietarului, care până-aci a trăit în pace și înțelegere cu acel popor.

Dăm de probă,

aceste foi pe lunile Octombrie—Novembre—Decembrie c. v. a acestui an, celor ce nu le au, — pentru

numai 12 Lei!

Le dăm așa de ieftin încât abia ni-se plătește hârtia și timbrul postal, — ca să ajungă cât mai ușor în mâinile tuturor cetitorilor din popor, pe cari vrem să-i atragem pe drumul celei mai luminoase lupte pentru bunul viitor al acestui neam.

Dela 1 Octombrie v. începem a tâlcui pe înțelesul poporului minuțata carte „Protocoloalele Înțelepților Sionului” care deschid ochii cetitorului asupra uriașei primejdii ce amenință țara noastră, de a fi gătită de Jidani! Cei-ce doresc a fi părtași acestei lumini, ca și cei cari vor să aibă la casa lor o foaie ce spune curatul adevăr, fără patimă ori părtinire, despre mișcările tuturor partidelor din țară și a tot ce se petrece în țară, — să se aboneze la „Libertatea”. — O vor primi dela 1 Octombrie v. până la Anul nou, adecă 3 luni.

Acestea nu sunt lucruri de oameni cu mintea la loc, ci de oameni răi, cari în loc să ne facă să avem bucurii pe urma stăpânirii românești, par'că le face o plăcere să ne ură și neînțelegere între frați, — ca și cum asta ar fi în folosul patriei!

SCRISORI.

Nemulțumire cu ocoalele silvice.

Făget, 22 Sept. 1923.

Onorată Redacție! Noi locuitorii de pe Valea-Begheului suntem foarte nemulțumiți de năcazurile ce ni-se fac prin introducerea „Contabilității celei noi” (purtării de socoteli după formă nouă) pentru lemnele de foc ce se dau oamenilor din pădurile de stat ori comunale. Prea ni-se fac multe greutăți, întâzieri și alergări de prisos. Nemulțămirea aceasta o pricinuesc mai ales faptul, că „Ocoalele silvice” nu-și au sediul (scaunul de conducere) acolo unde le e locul, în comune, ci trag toate la oraș, pentru plăcerea conducătorilor.

Așa, de pildă, avem azi în Făget *trei* ocoale silvice, deși locul e numai pentru unul. Al doilea își are scunul în Gladna și al treilea în Pădurani.

Dacă scaunul ocolului Lunani, s'a putut muta acolo unde e locul, — întrebăm pe dl Director silvic Câmpănu din Lugoj, de ce nu trimite și pe cel din Gladna la locul lui, — ci lasă ca poporul, ca să capete un car de lemne, să meargă 23 kilometri până la cancelaria ocolului său silvic? Și acolo domni n'au vreme să-și împlinescă lipsa îndată, ori nu-s acasă, — și nu e rară întâmplarea, că omul pierde 3 zile ori și 4, până să-și capete fecitorul „bon” de lemne. Că întâi dă numai un certificat, cu care merge de plătește la perceptorat și apoi iar se întoarce la Ocolul silvic pe ziua cutare. Așadar foarte multă pierdere de vreme.

Mai mărește scârba în popor faptul, că șeful Ocolului silvic Gladna, dl Kiș e un ungar care ne-a lăsat în trecut destule dovezi de „inițiativă” ca o are pentru noi Valahii, ne dă și azi prin aceea, că nici după 5 ani de stăpânire românească, nu s'a silit a învăța românește. — Și poporul se întreabă: Pentru ca acest strein să stee țigărit între cei de ai lui la Făget, iar să alergăm două căli pentru un car de lemne, din Gladna la Făget? Și oare nu e și asta făcută în vreme de acest domn, pentru a-și câștiga desprețul față de noi popor „valah” din ocolul lui? Și dl

Director din Lugoj ocrotește aceste nesocotiri a binelui poporului, de dragul ori-cărui strein înfumurat și desprețuitor de Români?

Rugăm pe dl Ministru al Agriculturii și Domeniilor, a face-rinduială cu Ocoalele silvice, — îndatorindu-le să dea bonurile de lemn în fiecare zi, nu numai într-una pe săptămână, și ca conducătorii Ocoalelor, să stee cu cancelariile acolo unde le e locul, în comune.

Un păfit

NOUȚĂȚI

Principele Carol prin Ardeal. Alteța Sa Regală Principele Carol a fost Duminecă în 23 Sept. la Gherla, unde în Arena de Sport au avut loc întreceri între cei mai buni fan-tași (pușcași) din Ardeal. Luau parte numeroși magnați unguri și abia 6 Români, totuși cele dintâi și mai multe premii le-au luat Români. Alteța Sa Principele, căruia îi plac aceste deprinderi și întreceri, a împărțit însuși premiile. De aci a plecat la Arad, unde e o întrecere de tennis.

† Partenie Cosma, fostul Director al „Albinei”, a răposat la Călimănești, în vârstă de 87 de ani. Partenie Cosma era tipul omului de muncă stăruitoare și chibzuită, care dă rod fără greș. Așa l'a arătat munca sa de Director al „Albinei”. D-sa a dus această bancă din o treaptă a înfloririi în alta. Dar P. Cosma n'a trăit numai pentru banca în fruntea căreia sta, ci și pentru biserică, pentru Asociațiune, pentru neam. A fost omul faptelor folositoare neamului său.

Guvernul a hotărât să-i facă îngropăciune națională (adecă cu paradă ce se face celor mai vrednici fii ai neamului), pe cheltuiala statului. — Inmormântarea sa are loc azi, Joi, în Sibiu.

D-zeu să-l odihnească cu aleșii săi.

Socoteli nesocotite... Așezasem în pagină amănuntele frumoase ale pregătirii pentru primirea Regelui la Timișoara, foaia era gata de tipar, când am aflat Mercuri, în săptămâna trecută, că totul s'a pregătit în zadar — Regele nu va veni la Timișoara!

Ce-am rămas mirați noi și cetitorii, ci-că mai mirat a rămas Prefectul de Timișoara și Primăria,

cari n'au făcut acele pregătiri așa de dorul lelii, ci în înțelegere cu guvernul și având împuternicirea lui, ba porunca lui, ca să facă ce au făcut. Li-s'a dat doar de Ministeriu și 600.000 Lei pentru pregătiri. Și când banii erau cheltuiți și se băteau cele din urmă cuie la porțile de triumf, — vine știrea că... nu mai lucrați, Regele nu vine...

Ne par acestea ușurințe de neiertat din partea unui guvern.

Iar dacă ai făcut boacăna, cel puțin să-ți știi afla o formă potrivită pentru retragere. Dar prin unele foi s'a scris, că Regele nu poate merge la acea Expoziție-Târg de mostre, pentru-că ea e numai streină, și nu e deloc românească. Dar când s'au făcut făgăduințele de venire, nu s'a știut acest lucru? Și e bine să jignești pe acei număroși fabricanți, ori cât de neromâni ar fi, când ei sunt din țara noastră și ce fabrică, pentru țara asta fabrică?

Greșeli peste greșeli, de cari numai bucură nu ne putem. Mai bună chibzuită până a se pune un lucru la cale și până a-ți spune cuvântul asupra lui, nu s'ar putea?

„România” se numește noua foaie mare, pe care Partidul Național o va scoate la București, dela 1 Octombrie încolo, ca ziar de zi. În fruntea foii va sta, ca Director, dl Sever Bocu, deputat, directorul gazetei „Voința Bănăului” din Timișoara, fost Director al „Tribunei” din Arad, în zilele înfloririi celei mai frumoase a acelu ziar.

Dr. Ioan Solomon, medic, reîntors din concediu, dă consultații zilnic dela 8—10, în Strada Dr. Aurei Vlad Nr. 2—4. (939) 2—3

De acolo, unde-s Jidani stăpânitori. O mare foaie franceză primește din Rusia vestea, că în orașul Sviask, pe valea râului Volga, în apropiere de Cazan, — deregătoriile bolșevice (conduse de Jidani) au ridicat un mare monument (chip vărsat din metal) închipuind pe Iuda Iscarioteanul, cel ce a vândut pe Christos!

Prin această statuă ei arată, că numai acela e „suflet ales” naînța lui Iehova, Dumnezeuul lor, și ajunge un fel de erou național al lor, al Evreilor, care vinde spre moarte pe Isus și pe toți câți îl urmează pe El...

Și totuși — n'avem drept a ne îngrijora de viitorul nostru de Români, când la noi sunt, în asemănare, mai mulți evrei și ca în Rusia? Dacă acolo, fiind mai puțini, au dus țara aceea la ce au dus-o, — unde ne vor duce pe noi, unde se află îndoit de mulți?!

Târgul de săptămână al Geogiului se ține Marța în loc de Jota! Spre știre poporului de pe Valea-Geogiului.

Vom scăpa de hârtiile cele de 1 și 2 Lei. Ministeriul de Finanțe a dat unei Monetării (turnătoare de bani) din Belgia, să pregătească până în Februarie 200 milioane Lei de 1 și 2 Lei, din metal. — Pentru alt rând de bani, tot cam pe-atâta, se ține licitație la 25 Octombrie. Și așa în vre-o jumătate de an o să ajungem la bani de metal și să scăpăm de bieții Lei de 1 și 2 de azi, atât de zdrănuțiți.

Dentist Dr. S. Saldor de-acupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombo. — Scoatere de dinți fără durere. — Regularo de dinți. Punere de dantură. (953) 1—10

Fabrică de țiglă de cement avem de câteva luni de zile în Orăștie. E întemeiată de un Român cu spirit de întreprindere, Ioan Herța, care se silește a pregăti în ea o marfă bună, pe care o dă cu câștig de tot moderat. Oameni pricepători ne spun, că țigla fabricată de I. Herța, e tot mai bună și se poate asemăna cu țigla de acest fel din fabrici vechi și cu renume. — Atragem luarea aminte a poporului nostru din ținutul Orăștiei asupra acestei fabrici, pe care o află în fața târgului de vite, str. Prundului nr. 23. Sprijinit de public, va ajunge a da o țiglă desăvârșită, chiar întrecând pe cea din alte fabrici, și în calitate și ca preț.

Sămănători de lumină.

Cu plăcere scoatem la iveală în această rubrică pe acel bun român, cari vrând să-și înalțe pe frații lor din popor pe treptele luminii, se silesc a răspândi printre accia, cărți bune și foi bune. Ei sunt cu adevărat sămănători de lumină în popor.

Cel arătați mai jos au aflat de bine a răspândi, în acest scop, foile noastre printre cetitori cari nu le au, — pentru ce îi pomenim aci cu laudă:

Dl Ioan Stanciu din Sebring, Ohio (America de Nord), abonându-și acum în vară „Libertatea” pentru sine, a mai abonat 19 exemplare pentru 19 rudeni și cunoscați ai d-sale din Avrig. Frumoasă aducere aminte de frații săi de acasă.

Dl I. Gorun, tot din Sebring, Ohio (America), pe lângă foaia d-sale, a mai abonat 2 foi pentru 2 cunoscuți de acasă.

Dl adv. [Dr. Cazacu din Tighina (Basarabia) pe lângă cele vechi a mai abonat acum în toamnă 50 de exemplare din „Libertatea” pentru a le răspândi între poporul moldovenesc din acea margine de țară.

Dl Popovici Vaseljan, învățtor penzionat în Bârzava, a comandat de 2 săptămâni 30 exemplare din „Libertatea”, pentru a le răspândi între cetitorii din acea comună fruntașă, din curată dragoste de popor, fără a primi nici un rabat (nici foi de cinste) dela noi.

Dl I. Moise, croitor în Orăștie, a abonat din al d-sale 5 foi de probă pe Oct.—Dec., pentru 5 cetitori din comuna Lăpușnic.

Dl Ioan Bocșa din Pâncota, ne-a făcut acolo 3 abonați noi, de probă.

Dl Ioan Adam din Belint, ne-a câștigat acolo 3 abonați noi.

Dl Valeriu Ilieciu din Iclod, ne-a câștigat 10 abonați de probă.

Dl Alexandru Demian din Sângerul-de-Câmpie, 10 abonați.

Dl Moise Torneanșu din Cădar (Timiș) 6 abonați.

Dl N. Anca din Micești, 2 abon.

Dl Ioan Nistor din Pusta-Sâncraiu, 6 abonați.

Dl Ilie Cernescu din Băsești, 2 abonați.

Dl Mihai Țințoi, din Secușgiu, 3 abonați.

Dl Dim. Pormală, inv. Tobolin (Bihar) 2 abonați.

Dl Nicula Dim. din Presaca, 2 abonați.

Dl Al. Dușu, Presaca, 3 abon.

Și alții pe cari îi vom pomeni.

Tuturor: Călduroase mulțumiri!

dă consalez în ORĂȘTIE
Ploșă Aurei Vlaicu 7 (la etaj
de-acupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombo. — Scoatere de dinți
fără durere. — Regularo de dinți. Punere de dantură. (953) 1—10

Dela Orfelinat.

Cu prilejul chetei din 19 August următoarele Dșoare au binevoit a aduna daruri în folosul orfanilor și au adus următoarele sume:

Dșoara Ioana Bogdănescu, dir. Orf. colectă și chetă Lei 901. Dșoarele Hortensia Schuster și Elena Spudercă chetă Lei 679 50. Dșoarele Eugenia Necșă și Lili Deac chetă, Lei 559. Dșoarele M. Jurca și Valeria Săcui chetă, Lei 517.25 Dșoarele Lucreția Necșă și Deac chetă Lei 441. Dșoarele Nela Fleșeriu și V. Brudar chetă, 273 50. Dșoara Lia Dr. David chetă, 273 50. Dșoarele Andreu și M. Silian, chetă, Lei 237. Dșoarele Dobo și Șteer chetă, Lei 241 10.

Au mai încurs dăruiri din următoarele locuri: Societatea „Mica” (12 Apostoli) Brad Lei 500, Societatea „Petrosani” Lei 500, Cinema „Elisaveta” Orăștie Lei 410. Parochia Vaidei prin părintele Z. Tilicea Lei 311, Dl Müller restaurator Orăștie Lei 200, Parochia Șibot Lei 40, Parochia Rapolt Lei 30, Parochia Tămășasa Lei 30.

Total 6.143 85 Lei.

Primească binevoitoarele Dșoare și marinimoșii donatori și pe această cale viile noastre mulțumiri.

Victoria Col. Florian.

Dela Perceptorat. Impositele pe lux și cifra afacerilor datorite pe luna Septembrie 1923, se vașă la Perceptoratul regese din Orăștie, după următorul program:

În ziua de 6 Octobrie cei al căror nume începe cu una din literele: A. B., în 8 Oct. C. D. E., în 9 Oct. F. G. H., în 10 Oct. I. K. L., în 11 Oct. M. N. O., în 12 Oct. P. R. S., în 13 Oct. T. U. V. Z.

Impozitul personal de 4% după angajați, până la 10 Oct. 1923.

Cearcă a te incredința

cât de bună și trainică e țigla de cement ce se face în Fabrica nouă de țigla de cement înființată în vara asta la Orăștie, de Ioan Herța în ulița Prundului 23 (față de târgul de vite). Tot acolo găsiți olane și vâlce de cement neîntrecut de bune și trainice!

(914) 1—

Târgul de săptămână în Geoagiu-de-jos

stăt pentru vite cât și pentru marfă se va ținea regulat în toată **Marța**. (800) 16—16

Un învățăcel.

În prăvălia de manufactură a subscrișului se primește un învățăcel din casă bună, să aibă cel puțin 2 clase liceale.

Ioan Inisca

Prăvălie de manufactură (Orăștie, j. Hunedoara). (942) 3—3

Casă de vânzare

în Orăștie strada Căatului nouă Nr. 11, cu grădină, șopro, etc. A se informa la subscrișul:

Ioan Chereșeș

(943) 2—2 Orăștie, str. Sacului, 25

Vânzare! Uoa meșină de imblăli cu motor de 10 P. H., batoză de 1000 mm. fabricat Hofher Shrautz, completă, la subscrișul:

Bela Rapolti

(636) 3—3 Orăștie, Piață Nr. 30.

Arendarea Cantinei din casarma din Orăștie, se da prin licitație publică în 30 Octobrie, la ora 10 a. m., pe timp de 5 ani. Condițiile a se vedea la Administrația Caz. al Garnizoanei. (0) 1—1

Înștiințare.

Dela o familie din Orăștie a perit da 3 săptămâni o fată de serviciu în vârstă de 36 ani, cam tulburată din minte și vorbind foarte rău, aproape mută, de fel din Brașov, Lizașă Oltean. Negăsându-l urma în oraș, vestim prin această pierdere ei și rugăm pe cei ce ar ști despre ea în vre-o comună din jur, să dea de știre polișiei din Orăștie. (949) 1—1

Licitațiunea

morii comunale vechi.

Comuna Lanerăm dă în arindă în 1 Oct. 1923 d. m. la 3 ore moara com. vechie mânăta cu putere de apă, pe trei eventual pe mai mulți ani, pentru prefacerea ei în ori-ce atelier sau mașinărie oarecare, vadiu e de 800 Lei.

Licitația va fi orală și cu oferte închise. Condițiile se pot vedea la primăria com.

Lanerăm la 17 Sept. 1923.

(950) 1—1 Primăria comunală.

Arândare de pășunat.

Comuna Lanerăm esărândează pășunatul de iarnă pentru oi din local Arșai prin licitațiune publică verbală și prin oferte închise, în 1 Octombrie 1923 d. a. la 3 ore în cancelaria notarială.

Vadiu 500 lei. Condițiile se pot vedea în cancelaria notarială.

Lanerăm, la 17 Sept. 1923.

(951) 1—1 Primăria comunală.

Servitoare bună,

angajează pereche română tină; să priceapă la fier, spălat. Prezentări în ulița Dr. Aurel Vlad Nr. 2—4. (940) 2—3

Pentru onor. dame!

Aduc la cunoștința on. dame din loc și jur, că mi-au sosit:

cele mai nouă modele de pălării de iarnă!

Cu distincă stimă:

Török Bálintné, modistă Orăștie, peste drum de tipografia „Libertatea”. (936) 3—4

Un învățăcel.

În prăvălia de mărfuri mixte a subscrișilor se primește un învățăcel din casă bună, să aibă cel puțin 6 clase elementare sau 2 clase liceale.

(944) 2—2

Ignă și Șerb

prăvălie de mărfuri mixte Dobra (jud. Hunedoara)

„Banca Centrală”

pentru industrie și comerț s. a. în Cluj. Capital: 50.000.000 Lei. — Rezerve 18.000.000 Lei Depuneri pe libel 125.000.000 Lei în trei ani!.

Banca Centrală, Filiala Alba-Iulia

Banca Centrală, Filiala Arad

Banca Centrală, Filiala Bistrița

Banca Centrală, Filiala Hașeg

Banca Centrală, Filiala Oradea-Mara

Banca Centrală, Filiala Subiu

Banca Centrală, Filiala Turda

primește și fructifică totdeauna mai favorabil!

DEPUNERILE

pe LIBEL și în CONTCURRENT și plătesc darea cătră stat din al său.

Depunerile la vedere le fructifică cu 5¹/₂ netto.

Depuneri pe termen fix de 1 an cu 6%—7% „

Depuneri pe timp mai lung și în sume mai mari, apoi fonduri comunale, bisericesti, școlare, etc., fructifică în condițiuni speciale!

Adresați-Vă la Banca Centrală, Secția Americană, în Cluj și la Filialele sale, cu: Dollari, cecuri, drafturi și cu asigurate americane.

Serviciu prompt și culant. Corespondență în toate limbile. Cumpărați acții dela Banca Centrală din Cluj.

(952) 1—8

FERDINAND STERN PRĂVĂLIE DE MODĂ, ORĂȘTIE

Mi-au sosit în alegere mare: haine bărbătești de toamnă și de iarnă, pardesiuri și paltoane; — costume pentru dame, stoffe de mantale și haine, — flanele, barchete. — În stoffe împletite, alegere mare de: costume, haine, sweatere; sweatere de săniat (rodii) pentru domni și dame; ciorapi de dame, de domni și de copii; mănuși, — și tot felul de articli de modă pentru domni și dame.

Ghete (păpuși) de tot felul, se găsesc permanent în magazinul meu.

Alegere mare în pălării-Pichler veritabile.

(933) 3—3

Cu stimă:

FERDINAND STERN Prăvălie de modă, Orăștie, Str. Regală, 14.

ÎNȘTIINȚARE

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în *Atelierul meu de croitorie* din Orăștie, ulița Morii 18, se găsesc în permanență *vestminte gata* pentru domni și copii, pardesie și paltoane, pregătite de mine. Croiu și execuție distincă și *prețuri favorabile*.

Primește comandă pentru haine bărbătești, pe cari le execut după cea mai nouă modă.

Avizez și aceea, că mi-am procurat din capitale streine, cele mai alese lucruri pentru dame, ca costume de dame, paltoane, etc. Lucrez haine după modelele franceze cele mai moderne.

Cerând binevoitorul sprijin, semnez cu stimă:

LUDOVIC BENKÖ

(937)

Croitor de domni și dame.

2—3